

Årg 4 nr 4/2025

SHF

Svenska Hunduppföringsförbundet

• Crufts 2026

• Social tjänstehund

• Fästingsmitta från tik till foster

SHF 2025

Ordförande:

Charlotte Barvestad
ordforande@svenskahunduppfodarforeningen.se

Vice ordförande:

Adjungerad sekreterare:

Annette Andersson
sekreterare@svenskahunduppfodarforeningen.se

Kassör:

Lisbeth Andersson

Ledamöter:

Ewa Arve
Charlotte Laning Vrethammar

Suppleanter:

Mia Borg
Kristina Johansson
Carina Andersson Rapp

Ansvarig utgivare:

Charlotte Barvestad

Redaktion:

Charlotte Laning Vrethammar
redaktor@svenskahunduppfodarforeningen.se
Monika Wahlstedt

Ammacentralen

Kerstin Norberg
ammacentralen@svenskahunduppfodarforeningen.se

Mentorskap

mentor@svenskahunduppfodarforeningen.se

Valberedning:

Annette Andersson
Johan Holmqvist
Anne-Lie Andersson
valberedning@svenskahunduppfodarforeningen.se

Vi bygger vår tidning tillsammans!

Vi är nyfikna på vad du som uppfödare och medlem är intresserad av att läsa om. Tipsa oss gärna!

- Vet du intressanta personer att intervjua?
- Har du skrivit en artikel för en rasklubbstidning i angelägen fråga som kan passa hos oss?
- Finns det någon aspekt av uppfödarlivet som behöver belysas mer?

Kort sagt – tidningen är vår, din och alla medlemmars. Passa på att tipsa och påverka.

Du når oss genom att maila till:
redaktor@svenskahunduppfodarforeningen.se

**Nästa nummer
utkommer i
mars 2026
Manusstopp 15/2**

ur innehållet

Presentation	6	Uppfödare med allergi?	18	Valberedningen	26
Den tibetanska kinken	10	Fästingsmitta	20	Julhälsningar	28
Crufts 2026	12	Min sociala tjänstehund	22		

Information från ordförande

Julen närmar sig med stormsteg och alla har haft och har mycket att stå i just nu.

I SHF har vi jobbat hårt med att få alla haltande delar av vår förening att börja fungera ordentligt och det känns som om vi närmar oss målet, bland annat att få till hemsidan som inte har fungerat på länge. Medlemsregistreringen har även den varit ett sorgebarn och vi tittar just nu på andra lösningar för att det ska fungera friktionsfritt.

I och med ordförandebytet har vi också bytt firmatecknare för föreningen och det har varit en långbänk. Senast var det Post Nord som tog sex dagar på sig att förflytta ett brev från Fagersjö till Färjestaden. Det hade förmodligen gått snabbare att köra hundspann från start till mål.

Samtidigt som vi försöker att få allt att fungera för föreningen blickar vi framåt mot nya trevliga projekt som ska komma våra medlemmar till del och att hitta formerna för vad vår roll ska vara framgent.

Under året har vi haft möten med dåvarande chefen för SKK:s Uppfödarservice Fredrik Bruno där Fredrik har

informerat om vad som är på gång och varför vissa saker är som de är. Vi har kunnat ställa frågor och komma med synpunkter som han tacksamt har tagit till sig. Fredrik har nu lämnat SKK för att bli generalsekretär på Svenska Brukshundklubben och han lämnade en öppning vid vårt sista möte att vi skulle kunna ha liknade möten med honom i hans nya roll på SBK. Han lovade också att informera den blivande chefen för Uppfödarservice om vikten av fortsatta samtal med SHF.

Vid Stockholms Hundmässan i helgen fick vi möjlighet att ha ett möte med SKK:s nye ordförande Thommy Sundell. Det var ett bra informationsmöte där vi pratade om ett utökat samarbete mellan SKK och SHF. Thommy har en viss bakgrund i SHF där han har varit valberedare så han känner till föreningens syfte.

Kontakterna med företrädarna för såväl SBK som SKK känns som en bra ingång för framtiden där vi kan komma att få inflytande i våra hjärtefrågor som givetvis handlar om uppfödning och avel.

SHF kommer att synas mer utåt i framtiden, vi blir helt enkelt mer offensiva. Ett led i detta är att vi kommer att ha en informationsmonter i samband med Agria Dog Show 2026 på Elmia (Jönköping) den 28/2 - 1/3. Naturligtvis kommer ni dit och ställer hund på dessa två internationella utställningar och passar då på att komma till montern och säga hej! Hoppas att vi ses där!

Årsmötet är utsatt till den 16 mars och det blir digitalt. Reservera ett par timmar för det på kvällen. Och eftersom vi då är inne på det nya verksamhetsåret vill jag passa på att påminna om att det är dags att betala in medlemsavgiften för 2026! Det görs enklast med Swish nr 1230477067 eller nr 1231517861 (ja, vi har två Swishnummer) eller bankgiro 5848-7552. Avgiften är 200 kr för fullbetalande medlem och 100 kr för tillkommande familjemedlemmar! Kom ihåg att ange ditt namn, adress och födelsedatum så blir kassör Lisbeth glad!

Med dessa ord återstår bara att önska er alla en riktigt fin jul tillsammans med era nära, kära och hundar. Och ta väl vara på fyrbeningarna i samband med nyårsfirandet.

God Jul och Gott Nytt År,

Charlotte, ordförande

Nytt från SKK

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Vad hände på KF?

Nu kan du ta del av vad som avhandlades på Kennelfullmäktige 2025 genom att plöja det 62 sidor långa justerade protokollet. Läs om budget, verksamhetsberättelse, motioner och mycket mer.

<https://www.skk.se/globalassets/media---skk.se/kennelfullmaktige/protokoll-kennelfullmaktige-2025.pdf>

Arbete för rashundars sundhet

På ett extrainsatt möte i SKKs avelskommitté redovisades det arbete som Arbetsgruppen för rashundars sundhet gjort med att ta fram konkreta åtgärder som krävs för att de prioriterade områdena i den av Kennelfullmäktige godkända programförklaringen ska uppnås.

<https://www.skk.se/globalassets/globala-filer/protokoll/avelskom-mitten/2025/avelskommitten-5-2025.pdf>

Vill du plugga hund i vår?

Nu kan du själv bestämma när du vill börja! Starta direkt eller boka in dig på våra kurser som drar igång i början av 2026. Vi har något för alla hundälskare – allt från uppfödning och beteende till friskvård och mentalitet.

<https://www.skk.se/nyheter/2025/11/vill-du-plugga-hund-i-var>

SKK inför nationella junior- och veteranchampionat

SKKs Centralstyrelse har fattat beslut om införande av nationella junior- och veterancertifikat och -championat från den 1 september 2026. Beslutet fattades vid Kennelfullmäktige i september.

<https://www.skk.se/nyheter/2025/11/vill-du-plugga-hund-i-var/protokoll-kennelfullmaktige-2025.pdf>

Visste du att hundfrisörer tävlar i VM?

Sveriges okända landslag tävlar i hundklippning på världsnivå. Lagledaren Lena Jönsson guidar oss genom VM-världen.

<https://www.skk.se/nyheter/2025/12/visste-du-att-hundfrisorer-tav-lar-i-vm/>

Foto: Åke Linnarhem

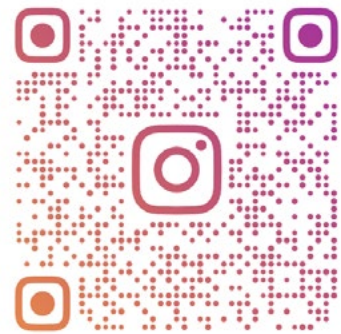
Vad har *din* hund för personlighet?

Nyfiken, positiv eller kanske energisk? Anmäl till BPH i vår och lär känna din hund ännu lite bättre!

www.skk.se/bph

Följ SHF på Instagram

SHF2022_BREEDERS

STYRELSEN KALLAR TILL ÅRSMÖTE, MÅNDAG DEN 16 MARS KL 19:00

FÖRANMÄLAN TILL ÅRSMÖTET SENAST MÅNDAG DEN 9 MARS:
SEKRETERARE@SVENSKAHUNDUPPFODARFORENINGEN.SE

MÖTET BLIR DIGITALT OCH KOMMER ATT HÅLLAS I ZOOM. LÄNK TILL MÖTET
SKICKAS UT NÅGRA DAGAR FÖRE. DAGORDNINGEN KOMMER ATT LÄGGAS UT
PÅ HEMSIDANS MEDLEMSFLIK UNDER "NYHETER" SENAST DEN 9 MARS.

MOTIONER SKA VARA STYRELSEN TILLHANDA SENAST DEN 31 DECEMBER
OCH SKICKAS TILL SEKRETERAREN PÅ OVANSTÅENDE ADRESS.

VÄL MÖTT!
/SHF:S STYRELSE

Dags att betala
medlemsavgiften
för 2026

Swish no 1230477067

Swish no 1231517861

Bg 5848-7552

200 kr fullbetalande
medlem

100 kr familjemedlem

AGRIA DOG SHOW 28 februari & 1 mars

2 x Internationell hundutställning
Elmia, Jönköping

Lördagen den 28 februari, 2026

AGRIA WINNER -26
AGRIA JUNIOR WINNER -26
AGRIA VETERAN WINNER -26

Söndagen den 1 mars, 2026
Kvalificerande för CRUFTS 2027

Information

All information om utställningen
hittar du på agriadogshow2026.se

Anmälan
är öppen!

Presentation av styrelsen

Adjungerad sekreterare Annette Andersson

Sedan oktober 2025 är Annette Andersson adjungerad sekreterare i Svenska Hunduppfödareföreningens styrelse. Annette är snart 65 år, bor i Täby strax norr om Stockholm tillsammans med sin sambo. Tillsammans har de kennel Fera-Mitis och föder upp mellanpudel och english toy terrier i mycket liten skala. Här berättar Annette om sig själv, vem hon är och vilken bakgrund hon har.

Jag har i hela mitt liv älskat hundar och levt nära hundar. När jag var liten hade min farmor och farfar en schäfer som hette Harras von Barrsäter. Han följde mig vart jag än gick och jag honom. Det sägs, att när jag skulle lära mig gå, så la sig Harras bredvid mig. Jag tog tag i pälsen på Harras rygg och sedan reste vi oss båda två och jag stapplade bredvid Harras som fungerade som en levande ”lära-gå-vagn”. Harras var väldigt åskrädd och jag minns att vi kröp in under farmor och farfars sommarhus en gång. Farmor försökte få ut oss båda, men se det gick icke innan åskan var över.

Vid en SBK-kongress som jag deltog på, var det en föreläsning om kvinnliga pionjärer inom hund och främst inom brukshundar. Då berättade man om Fru Dagny Torén och hennes berömda tyska schäferhunds-

hane Harras von Barrsäter på 1930-talet. Den Harras jag växte upp med var rakt nedstigande led ättling till den berömda Harras och troligen den sista kullen som Fru D. Thorén födde upp under sitt kennelnamn som ibland skrivs ”av Barrsäter” och ibland ”von Barrsäter”. Så fort jag lärde mig läsa tillbringade jag all min lediga tid på biblioteket i Handen, där jag växte upp. Jag läste nog varenda bok om hundar som fanns i hyllorna. En dag, jag var nog nio-tio år då, såg jag för första gången en bild på en belgisk vallhund tervueren och det var det vackraste jag sett. En ”terveruren” (jag visste inte hur man uttalade det) ville jag ha! Då, i början av 1970-talet fanns det endast ett fåtal ”belgare” i Sverige och ingen inom mitt närområde. Men drömmen var väckt.

När Harras gick ur tiden följde en ganska lång tid utan hund i familjen, förutom en newfoundland en mycket kort tid. Jag lånade hela grannskapets hundar och gick ut med dem efter skolan. Det var strävårstaxen Sebastian, golden retrievern Oskar och norrbottensspetsen Sippa för att nämna några. De hundar jag ägnade mest tid till var bordercollien Flash och gordonsettern Vinstamarkens Attila, som jag gick olika kurser med på bland annat Haninge Brukshundklubb och Svenska Blå Stjärnan. Jag fick mycket god kontakt med Attilas uppfödare, som bodde i Vällingby. Jag ställde ut Attila med ganska stora framgångar på bland annat ”Stora Stockholm. Jag fick vara med vid parningar och hade förmånen att få följa Attilas avkommor som även de hade framgångar på utställningar.

Min första kurs på Haninge Brukshundklubb gick jag hösten 1973 med Attila och instruktör var Christer Malmström. Vi var enbart tjejer i åldern 13-17 år. Attila var ganska stor, vild, jobbig men snäll och glad. Kort sagt, jag hade vissa problem att hantera honom rent fysiskt eftersom jag själv är ganska liten. Vid ett av teoritillfällena sa Christer Malmström något som etsade sig fast i mitt minne ”Om ni får tag i en bra mellanpudel så har ni den optimala hunden som ni kan träna alla grenar med, utom skydds”. Dock skulle det ta över 35 år innan jag gjorde slag i saken och skaffade en bra

Ludde - Evening Explosion

mellanpudel, för fortfarande fanns drömmen om en tervuren.

1974 kom "Ludde", en svart cocker spaniel som i stamtavlan hette Evening Explosion, in i familjen. Jag fortsatte gå kurser på Haninge BK och ett antal hundkurser inom Svenska Blå Stjärnan. Några utställningar blev det aldrig för Luddes del då han hade en stor vit fläck i bringan och var cirka fem centimeter för hög, men han var tydligen väldigt snygg enligt Wilhelm Dufwa som såg honom när jag pryade på SKKs tidning Hundsport. Ludde och jag tävlade lydnad ett par gånger men utan några större framgångar.

Jag pryade även hos Anders Hallgren, Sveriges första hundpsykolog, vilket haft stor betydelse för mitt sätt att se på hundar och inläring. Allt jag gjorde under min uppväxt och skoltid kretsade kring hundar. Jag och en skolkamrat åkte så fort vi hade tid över till en kvinna som födde upp engelsk cocker spaniel under kennelnamnet Mayday och hjälpte till att städa, ta hand om valpar och rasta hundar när kennelinnehavren pluggade vid universitet. Sommaren 1974 hade jag som 13-åring mitt första sommarjobb som kombinerad kennel- och barnflicka hos en schipperke-uppfödare strax utanför Strängnäs.

Genom min farmor och farfar lärde jag känna en uppfödare av långhårig collie. Nästan varje helg tillbringade jag med collie-människor. Det var utställningar, bruks- och lydnadstävlingar, parningsresor, valpningar och kennelträffar. Samtidigt fanns drömmen om en egen tervuren. Jag åkte tåg innan jag hade

Annette och Myrra – Björkängens Myrrah

körkort och bil, för att hälsa på de uppfödare som var bland de första att importera "Belgare" till Sverige som villigt tog emot en vetgirig tonåring.

Tiden gick och jag flyttade hemifrån, började jobba och hamnade inom försäkringsbranschen 1980 och jobbade kvar till 2015. Jag gifte mig som ganska ung, skaffade hus och katt. Men hund, det fanns inte riktigt tid till. Jag vill jobba aktivt med mina hundar, ägna mig åt tävling, utställning och kanske uppfödning. I min yrkesroll började jag tidigt hålla i internutbildningar, något jag verkligen älskade att göra. Lära mig själv för att sedan lära ut till andra vuxna.

Under flera år var jag aktiv inom Svenska Musklubben och födde upp möss med stamtavla som även ställdes ut med stora framgångar. Mössen lärde mig mycket om avel och genetik.

Äntligen, 1990 hade jag både tid, råd och möjlighet att köpa min första belgiska vallhund, Björkängens Myrrah, "Myrra". Mina två barn fick tillbringa många dagar i skogarna kring Riddartorp när jag tränade med Myrra. Jag blev samtidigt mer och mer aktiv inom föreningsarbetet på Haninge BK och blev snart ansvarig för klubbens tidning, köket och sedan invald i styrelsen. Myrra var inte helt stabil i temperamentet och kunde inte tävla i några högre klasser. Drömmen om att tävla och kanske avla fanns fortfarande, så jag beslöt mig för att skaffa en tervuren till och 1995 kom KORAD Jägergläntans Miora kallad "Mio" till familjen. Ett år senare, 1996, tvingades jag ta bort Myrra på grund av sjukdom. Mio var precis så som jag vill ha en hund, vild

och mild. Hon blev min ständiga följeslagerska i lite över 13 år.

Hösten 1998 kom familjens första pudel, samma år som jag blev SBK-instruktör. Det var min dotter Jenny som köpte en röd dvärgpudel som hette Rusch Mix Xentim och kallades "Tyra". Vilken liten toppenhund!! Utställningsmässigt placerades hon som bästa tik tvåa, men röd var ju inte en godkänd färg på den tiden. Lilla Tyra tränades i spår, personsök, uppletande av föremål, lydning och tävlade i agility med sin matte Jenny. Under 2005 skilde jag mig och träffade en ny man, min nuvarande sambo Tomas. Tomas och Mio blev snabbt mycket fasta vida varandra. Ungefär under samma tidsperiod blev jag vald till den första kvinnliga ordförande i en stor kamratförening på min arbetsplats med runt 600 medlemmar. Ett mycket ärofyllt uppdrag. Våren 2008 orkade inte Mios kropp mer och hon fick somna in.

Nästa hund skulle bli en pudel! Det var ju det min instruktör sagt till mig på 1970-talet och en självklarhet eftersom Tomas älskade hundar lika mycket som jag och växt upp med en svart mellanpudel. Jag började leta efter valp och var i kontakt med flera uppfödare, men

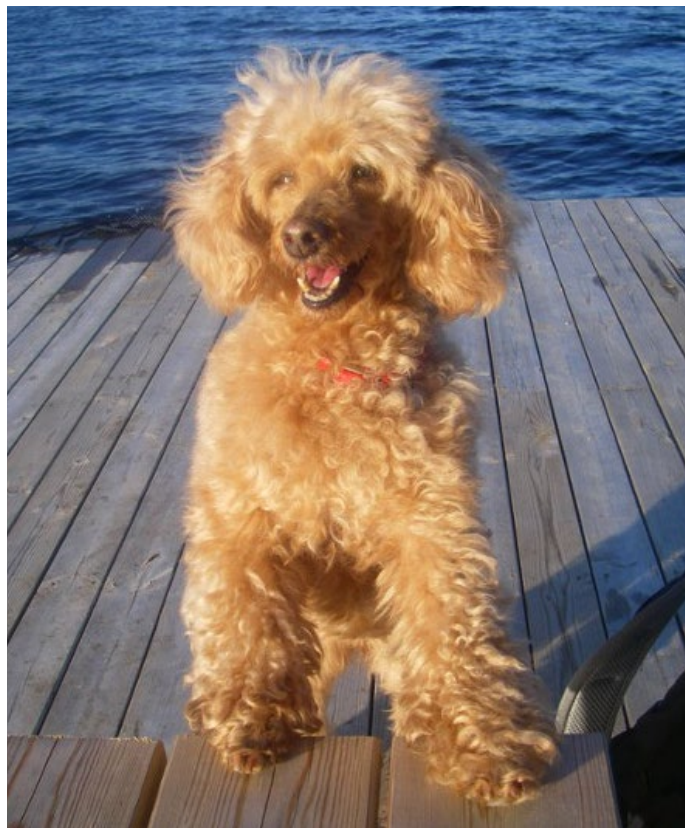

Mio – KORAD Jägergläntans Miora

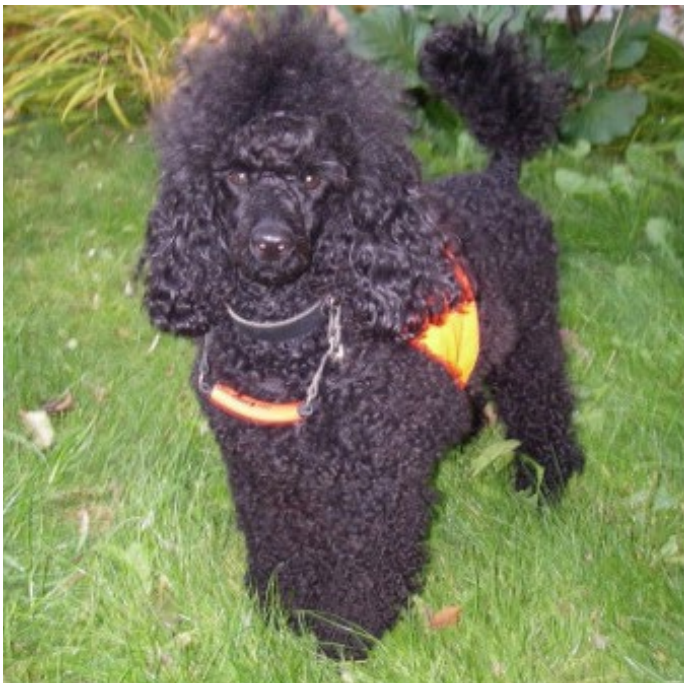
min dotter hann före mig. I januari 2009 köpte Jenny en svart mellanpudel, Gibsy Witch Amazing Blossom kallad "Ella" (som betyder kom på grekiska). Under större delen av 2010 bodde Jenny utomlands och det blev så att jag tog över Ella mer och mer. Vi tränade sök, lydning, rallylydning och jag började ställa ut henne. Samtidigt pluggade jag Hundens genetik, evolution och beteende vid Stockholms universitet.

Nu kom tankarna på att ta valpar och min barndomsdröm började bli verklighet. Jag började med att ansöka om kennelnamn och landade i Fera-Mitis som betyder ungefär Vild-Mild på latin, precis så som jag vill ha mina hundar. Den duktige latinaren vet att det borde heta Fera-Mita, men jag tyckte Googles översättning till Fera-Mitis lät bättre. I augusti 2012 föddes vår första kull, våra astronauter. Samtidigt blev jag invald i Svenska Pudelklubbens mellansvenska avdelning. Började som ordinarie ledamot och slutade som vice ordförande. Det blev fler valpkullar och jag utbildade mig mer och mer inom hund, bland annat instruktör i rallylydning, samtidigt som jag var internlärare på min arbetsplats.

Under 2013 bestämde jag mig för att satsa på att utbilda andra på heltid. Jag sökte in till en tvåårig yrkeshög-

Tyra – Rusch Mix Xentim

Ella – Gipsy Witch Amazing Blossom

skoleutbildning med start hösten 2014 och utbildade mig till "Utbildningsproducent Blended Learning". Där ingick en hel del praktik och våren 2015 praktiserade jag på Svenska Kennelklubbens utbildningsavdelning och fick vara med och bygga kursen Uppfödarutbildning på distans. I samband med det blev jag handledare på både uppfödarutbildningen och distanskursen Hundens beteende. Det är bland det bästa jag gjort, för jag lär mig så enormt mycket på varje kurs jag är handledare på. Någon gång under den här perioden blev jag invald i styrelsen för Stockholms Kennelklubb, där jag även haft flera uppfödarutbildningar och andra kurser.

Hösten 2017 började Ella och jag arbeta på Kungliga Operan. Jag mest i kulisserna men Ella fick rollen som Lilla Prick i baletten Nötknäpparen, Petter och Lottas jul. Året därpå var Ella maskot som just Lilla Prick på Stockholms hundmässan. Nu har Ellas dotterdotter Lady tagit över rollen som Lilla Prick på Kungliga Operan.

Under 2019 utbildade jag mig till kennelkonsulent och är verksam som det fortfarande. Samma år blev jag även rekryterad föreningskonsulent, som stod direkt under SKKs Föreningskommitté. Jag står även med på SKKs förteckning över personer med särskild kunskap att vara ordförande på års- och fullmäktigemöten. Det har blivit ganska många uppdrag under åren, bara under 2025 var jag ordförande på 12 års- och fullmäktigemöten.

Ella i rollen som "Lilla Prick".

Precis innan pandemin bröt ut åkte jag till Crufts med två goda vänner. En av dem funderade på att börja med en ny ras och ville titta på english toy terrier. Ja, gör det du! tänkte jag. Men när jag fick en liten ETT i famnen var även jag totalt såld. Sagt och gjort, både jag och min väninna beställde var sin hund från en av världens ledande uppfödare i England. När jag kom hem berättade jag för min sambo att jag beställt en hund och han frågade "Borde vi inte diskutera det först?" och jag svarade glatt "Jo, jag diskuterade jättenoga med mig själv och jag sa JA". I december anlände min valp Silva, då fem månader gammal. Vi har nu vår andra kull ETT som är fem månader gamla nu och Silva har totalt tio champion- och vinnartitlar.

Intresset för rasen och dess storasyster-ras Manchesterterriern har bara ökat. Under 2022 var vi ett gäng fanatiker som diskuterade om vi skulle bilda en egen rasklubb för ETT och MT och 2023 bildades klubben och jag blev ordförande. Samtidigt blev jag medlem i Svenska Hunduppfödarföreningen och invald som sammankallande i valberedningen och nu sedan oktober 2025 adjungerad som sekreterare.

Nu knackar 2026 på dörren och siktet är inställt på nya mål med mycket hund, föreningsarbete och utbildningar.

Annette Andersson

Den tibetanska kinken

Av Monika Wahlstedt, ursprungligen skriven för rasklubben Svenska Tibetanska Mastiffklubbens nyhetsbrev

Svansen är en tibetansk mastiffs prydnad. Även om huvudet är det iögonfallande och rasen kallas för en "huvud-ras" så är svansen det som är pricken över i och som ger kroppen dess balans.

När TM-valpar föds har de en rak svans som känns mjuk och böjlig. Efter någon vecka, när valpen kommit upp på benen lyfts svansen till en fin ännu mjuk båge. Med tiden utvecklas, på en del individer en kink, en hårdare knyck ute i spetsen på svansen.

Det är just den knycken, på engelska kink, som den här texten fördjupar sig i. Anledningen till att kinken fascinerar mig är att det hänt att både domare och veterinärer genom åren kommenterat denna lite stela del av svansen och antytt att det kanske skulle vara något fel eller rent av någon skada på svansen.

I tidskriften Koiramme (juni 2018) citeras flera namnkunniga kynologer och domare. Personer som genom åren gjort sig kända för att verkligen kunna

anatomi. Utöver att kommentera tibetanska raser, beskrivs också karaktäristiska avvikelser eller defekter när det gäller svans, på olika raser. Citaten här kommer att fokusera på den tibetanska mastiffen. Men först inleder vi med vad som står skrivet på svenska.

De svenska källorna

I rasstandarden för tibetansk mastiff står:

”Svansen skall vara medellång. Den skall vara högt ansatt i linje med ryggens högsta punkt. Svansen skall bäras högt och löst ringlad över ryggen när hunden är alert eller i rörelse. Den skall vara väl bepälsad.”

I domarkompendium 2021 SvTMK/SvKTR finns en särskild kommentar om svansen:

”Stillastående hundar kan sänka svansen och detta får inte bedömas som fel. Det är inte ovanligt att finna en ”knyck” längst ut på svansspetsen. Detta förekommer också hos de andra tibetanska raserna och ska inte räknas som fel, snarare som ett attribut. Rasen börjar få individer med för tätt ringlade eller för lågt ansatta svansar.”

Artikeln i Koiramme juni 2018

Artikeln inleds med ett avstamp i de olika sätten man kan betrakta en kink eller knyck på svansen. Det kan tas för en degeneration, en benbildningsstörning eller att det kan vara en nedärvd karaktäristika utan koppling till andra defekter. Kort sagt konstaterar artikeln att begreppen kan blandas ihop.

” Den kinkiga svansen ärvs recessivt, så föräldrar som har en helt jämn svans kan få avkomma med kink på svansen liksom avkomman till en hund med svanskink inte alls behöver få det, åtminstone inte i den första generationen”, beskriver artikelförfattaren i Koiramme.

Herdehundar har en krok och den betraktas inte som en defekt

Artikeln i Koiramme beskriver vidare hur vissa herdehundsraser har en så kallad J-krok eller herdekrok. Det är som om svansspetsen är vriden till formen av bokstaven J, vilket påminner om en herdestav. Denna typ av svans är inte heller en kotdeformation, utan svansen är helt enkelt formad på detta vis.

Vanligt bland tibetaner

Den skickliga domaren Tuula Plathan med stor erfarenhet av och kunskap om TM berättar i Koiramme. ”Vissa raser, som till exempel tibetaner, har ofta en lätt böjning i svansspetsen, vilket anges i deras rasspecifikationer. Kanske har fenomenet varit så vanligt hos dessa raser att det har kommit att betraktas som en rasegenskap. Men enligt uppfödarens erfarenhet är detta inte ett problem för dessa hundar.”

När TM-valpar föds har de en rak svans som känns mjuk och böjlig

Tuula betonar att ingen av dessa kinkar har varit förknippade med några defekter av varken svansrot eller ryggrad. Även tibetansk terrier och emellanåt tibetansk spaniel har haft liknande kinkar. Där kan sista svanskotan ibland vara så böjd att man inte kan räta ut den med mindre än att svansen bryts.

Avslutning

Därmed är vi tillbaka vid beskrivningen i domarkompendiet som säger att kinken inte ska räknas som ett fel, snarare som ett attribut, ett adelsmärke för rasen.

Crufts 2026

5-8 mars

TEXT: ANNETTE ANDERSSON

Den 13 och 14 december är det Stockholms Hundmessa och sista chansen att kvalificera sig till Crufts 2026. Har hunden fått titeln C.I.B det vill säga International Beauty Champion, är den för alltid kvalificerad till Crufts, under förutsättningen att rasen är godkänd av The Royal Kennel Club (The RKC) och finns med på Crufts.

Som kuriosa kan jag berätta att 1970 var det Prinsessan Margaretha av Sverige som delade ut priser på Crufts. Gruppvinnaren i Toy-gruppen var en english toy terrier (black & tan).

Hur går det till på Crufts?

Jag ska försöka förklara lite hur det går till på Crufts, det är inte helt lätt att förstå när man är van vid det svenska systemet som i stort sett följer FCIs system. Jag lämnar ingen garanti för att jag uppfattat allt helt korrekt och mycket baseras på den erfarenhet jag gjort under mina besök på Crufts som nu är upp i nio gånger, var av en med hund som jag ställt ut. Jag kommer även berätta lite om att resa till Crufts, både med och utan hund.

Utställningsregler och klasser i England

De flesta svenska utställare och besökare på Crufts har svårt att hänga med i deras klasser och regler. För mig bara snurrade det i huvudet trots att jag varit där så många gånger.

Kan samma hund komma in i flera klasser?

Ja, det kan den, men se upp – anmäler du till en klass

du inte är rätt kvalificerad till eller rätt ålder, så kan dina resultat strykas och du får böter.

Men hur ska man veta vilka regler som gäller?

Lita inte på att anmälningssystemet känner av vilken eller vilka klasser du har rätt att tävla i, det måste du själv hålla reda på.

Vinner hunden sin ”lägsta klass” och sedan tävlar i en ”högre klass” kan resultatet inte strykas, men du kan mista din rätt att tävla om bästa hane respektive bästa tik. Det är inte helt lätt att förstå reglerna och det finns många om och men med stora gråzoner i reglerna.

Enligt definitionerna av klasser vid kennel-/championship-utställningar (för raser godkända av The Royal Kennel Club) är det formellt tillåtet att anmäla en hund i mer än en klass vid samma show. ”Yes you can” or ”you may enter your dog to more than one class at the same show (i.e. junior and graduate)”.

Samtidigt finns det en viktig reservation: om hunden vinner sin första klass och är ”unbeaten” och sedan tävlar i en högre klass och där blir slagen (beaten) då förlorar hunden sin ”challenge”-rätt och inte får tävla om Best of Sex/Best of Breed. Men om hunden inte vinner i första klassen, till exempel kommer tvåa eller sämre, så kan hunden fortfarande tävla i en högre klass och vinner hunden där, då tävla vidare om Best of Sex/Best of Breed.

Gruppindelning på Crufts

Gruppindelningen av raserna följer inte FCI:s indelning. Kolla noga upp vilken grupp din ras tillhör så att du åker till Crufts på rätt dag.

På torsdag den 5 mars bedöms raser tillhörande Working & Pastoral

Working dog är följande raser: alaskan malamute, berner sennenhund, bouvier des flandres, boxer, bullmastiff, canadian eskimo dog, dobermann, dogue de bordeaux, entlebucher sennenhund, pinscher, riesenschнауzer, grand danois, grosser schweizer sennenhund, grönländshund, hovawart, leonberger, mastiff, mastino napoletano, newfoundland, portugisisk vattenhund, rottweiler, rysk svart terrier, sankt bernardshund, siberian husky, tibetansk mastiff.

Pastoral är följande raser: australian cattledog, australian shepherd, bearded collie, beauceron, belgisk vallhund/ groenendael, belgisk vallhund/malinois, belgisk vallhund/ laekenois, belgisk vallhund/tervueren, bergamasco, berger des pyrénées à face rase, berger des pyrénées à poil long, border collie, briard, cão da serra da estréla, collie korthårig, collie långhårig, finsk lapphund, gos d'atura catalá, kangal coban kopegi, komondor, lancashire heeler, maremmano abruzzese, norsk buhund, old english sheepdog, berger picard, polski owczarek nizinny, puli, pumi, pyrenéerhund, samojhunded, shetland sheepdog, turkisk kangal, tysk schäferhund, vit herdehund, västgötaspets, welsh corgi cardigan, welsh corgi pembroke.

En brokig blandning av raser som skiljer sig ganska mycket mot det vi är vana vid i Sverige och övriga FCI-länder.

På fredagen den 6 mars bedöms raser tillhörande Terrier & Hound

I gruppen **Terrier** hittar vi följande raser: airedale terrier, australisk terrier, bedlingtonterrier, borderterrier, bullterrier, cairnterrier, ceskyterrier, dandie dinmont terrier, irish glen of imaal terrier, irish softcoated wheaten terrier, irländsk terrier, jack russell terrier, kerry blue terrier, lakelandterrier, manchesterterrier, miniatyrbullterrier, norfolkterrier, norwichterrier, parson russell terrier, sealyhamterrier, skotsk terrier, skyeterrier, slåthårig foxterrier, staffordshire bullterrier, stråvhårig foxterrier, welshterrier, west highland white terrier.

Gruppen **Hound** består av: afghanhund, azawakh, basenji, basset bleu de gascogne, basset fauve de bretagne, basset hound, bayersk viltspårhund, beagle, black and tan coonhound, blodhund, borzoi, cirneco dell'etna, faraohund, finsk spets, foxhound, grand basset griffon vendeen, greyhound, griffon fauve de bretagne, hamiltonstövare, harrier, irländsk varghund, norsk älghund, otterhound,

petit basset griffon vendeen, podenco ibicenco, podengo portuguese, rhodesian ridgeback, skotsk hjorthund, sloughi, tax, whippet.

Terrier-gruppen är i stort sett samma som vi är vana vid, men du kanske saknar några raser. Det kan antingen bero på att rasen inte är godkänd av The Royal Kennel Club eller tillhör en annan grupp, till exempel Toy-gruppen.

Gruppen Hound är verkligen en blandning av det vi är vana vid att kalla grupp 4; taxar, drivande hundar och vinthundar samt några spetsar.

Lördag den 7 mars är det Utility & Toy

Till **Utility** hör raserna: akita, american akita, boston terrier, engelsk bulldogg, canaan dog, chow chow, dalmatiner, eurasier, fransk bulldogg, tysk spets/kleinspitz, tysk spets/mittelspitz, shiba, japansk spets, keeshond, nederländse kooikerhondje, korea jindo dog, lhasa apso, dvärgschnauzer, pudel, schipperke, schnauzer, shar pei, shih tzu, tibetansk spaniel, tibetansk terrier, xoloitzcuintle.

Toy-gruppen består av: affenpinscher, bichon frisé, bichon havanais, bolognese, cavalier king charles spaniel, chihuahua långhårig, chihuahua korthårig, chinese crested dog, coton de tuléar, dvärgpinscher, english toy terrier, griffon bruxellois, italiensk vinthund, japanese chin, king charles spaniel, löwchen, malteser, mops, papillon, pekingese, pomeranian, russkiy toy, silky terrier, yorkshireterrier.

I **Utility** hittar vi de flesta raser som vi är vana vid att kalla sällskapshundar plus ett antal andra raser.

Toy-gruppen är de raser vi tidigare kallade dvärghundsgruppen men som enligt FCI indelningen är utplacerade de andra grupperna.

På söndag den 8 mars är det dags för bedömning av Gundog

– en mycket populär grupp hundar i Storbritannien och som består av följande raser: amerikansk cocker spaniel, barbet, bracco italiano, braque d'auvergne, breton, chesapeake bay retriever, clumber spaniel, cocker spaniel, curly coated retriever, engelsk setter, engelsk springer spaniel, field spaniel, flatcoated retriever, golden retriever, gordonsetter, griffon d'arret à poil dur/korthals, grosser münsterländer, irländsk röd setter, irländsk röd och vit setter, irländsk vattenspaniel, kleiner münsterländer, korthårig vorsteh, labrador retriever, lagotto romagnolo, långhårig vorsteh, perdigueiro portugues, perro de agua español, pointer, slovenský hrubosrsty stavac, spinone, stråvhårig vorsteh, sussex spaniel, ungersk vizsla korthårig, ungersk vizsla långhårig, weimaraner, welsh springer spaniel,

Hur fungerar "unbeaten"-regeln?

"Unbeaten" betyder obesegrad och är en mycket viktig regel inom The RKC samtidigt som den orsakar mycket förvirring. Den är avgörande för att förstå strategin vid anmälningar till flera klasser. En hund får bara gå vidare till tävlan om "Best Dog/Best Bitch" om den är obesegrad i den högsta klassen som hunden tävlar i, om den tävlar i flera klasser.

Ett försök till förklaring:

För att få tävla om Best Dog/Bitch, CERT ("Challenge Certificate", CC) och Reserve CC, får hunden inte ha placerats efter en annan hund i den högsta klassen hunden deltagit i inom sitt kön.

Några exempel:

1. Hunden vinner första klassen och startar inte i fler klasser. JA – hunden får tävla vidare om bästa hane respektive bästa tik. Alla resultat kvarstår.
2. Hunden vinner Junior, tävlar vidare i Open men vinner inte. NEJ – hunden är inte obesegrad och får inte tävla vidare om bästa hane respektive bästa tik. Junior-vinsten står dock kvar.
3. Kommer tvåa i Junior och tävlar vidare i Open och vinner i Open. Ja – hunden får tävla vidare om bästa hane respektive bästa tik (unbeaten i den högre klass som "kvalificerar" den). Båda resultat kvarstår.
4. Vinner Junior, tävlar även i Graduate men blir fyra i Graduate. Nej – hunden förlorar rätten att tävla vidare om bästa hane respektive bästa tik. Alla resultat kvarstår.

Det viktiga är att man aldrig förlorar sina placeringar (resultat), men man kan förlora rätten att tävla vidare i Best Dog respektive Best Bitch.

Det är där strategin kommer in om man ska eller bör tävla i flera klasser:

Klasserna bedöms en i taget, yngst → äldst eller högst meriterad, undantaget veteranklassen som är först på Crufts.

Resultat i första klassen påverkas inte av senare klass, men om hunden blir slagen i en senare klass är den inte längre "unbeaten" och kan förlora rätten att gå vidare till tävlan om Best Dog respektive Best Bitch.

Här är en serie sidor med förklaringar till hundutställningar inom The Royal Kennel Club:

<https://www.royalkennelclub.com/activities/heritage-sports/dog-showing/new-to-dog-showing/>
Sedan kan man klicka sig vidare till mer och mer avancerad information.

Lite förenklat går det till så här:

Crufts följer The RKC:s regler och fungerar i stort som alla andra brittiska championatutställningar, men i betydligt större skala och kräver oftast någon form av kvalificering för att få anmäla till.

Bedömningen sker i följande steg:

1. Rasbedömning (Breed Judging)

Alla hundar bedöms först inom sin ras. Hanarna börjar med veteranklass, sedan valp, junior och så vidare till Open class. Bedömning per klass går till ungefär på samma sätt som i Sverige:

1. Alla hundar i klassen tas in i ringen
2. Domaren gör en första översikt med alla tillsammans i rörelse

3. Varje hund visas individuellt: tänder, exteriörkontroll, päls, rörelser
4. Hundarna ställs upp igen alla tillsammans
5. Domaren placerar: 1st (klassvinnare), 2nd, 3rd, Reserve (4th), VHC (5th) vilket betyder "Very Highly Commended". I vissa klasser bara placerar domaren bara ett till och med tre.

Inga kritiker delas ut eller skrivs, förutom ettan och tvåan i varje klass som domaren skriver själv. Den kritiken publiceras efter några dagar offentligt i tidningen "Our Dogs Online".

Vinnarna i varje klass möts sedan om Best Dog (Bästa hane). Därefter sker samma sak för tikarna som till slut möts i tävlan om Best Bitch (Bästa tik).

2. Best of Breed (BOB) & Best Opposite Sex (BOS)

Best Dog (bästa hane) och Best Bitch (bästa tik) möts om BOB (bäst i rasen) och BOS (bäst i motsatt kön). BOB-vinnaren tävlar sedan vidare i gruppfinalen.

Domaren utser följande vinnare inom rasen:

Best Dog, Reserve Best Dog, Best Bitch, Reserve Best Bitch, Best Puppy in Breed och Best Veteran in Breed. Ibland förekommer det olika specialklasser som kan ge separat prisutdelning:

Breeders Group – motsvarighet till vår uppfödarklass.
 Good Citizen Dog Scheme (GCDS) – I den här klassen tävlar hundar som certifierat sig inom GCDS.

En trevlig tradition på Crufts är att alla vinnarna i rasen, bäst i rasen, bästa veteran och bästa valp går ett eller flera ärevarv i ringen samt att man ställer ut skyltar med de olika klassvinnarna så att publiken kan fotografera vinnande hundar.

3. Tävlan om bäst i gruppen sker i stora ringen och det är totalt sju grupper. Sista dagen, på söndagen tävlar de sju vinnarna i respektive grupp mot varandra om Best in Show (BIS) och reserv BIS. Vill man se tävlingarna live måste särskild biljett köpas. Ett tips är att följa allt på tv som direktsänder alla finaler.

Gruppfinalerna

Utöver de vanliga gruppfinalerna och Best in Show finns en särskild final eller snarare Best in Show för Storbritanniens så kallade "vulnerable breeds".

"Vulnerable breeds" som ordagrant översatt betyder "sårbara raser" är inhemska numerärt små raser i Storbritannien. Den här gruppfinalen är ett led i att synliggöra de numerärt små raserna och öka intresset för dem. Alla dessa raser står under så kallat särskilt beskydd av The RKC. För att räknas som "vulnerable breeds" räknar man på antalet registrerade valpar under en period av åtta år.

Här är de raser som tillhör "vulnerable breeds" enligt The RKCs hemsida:

Bearded collie, bedlingtonterrier, blodhund, bullmastiff,

Alva blev rasens bästa valp på Crufts 2025

clumberspaniel, curly coated retriever, dandie dinmont terrier, engelsk setter, english toy terrier, fieldspaniel, foxhound, gordonsetter, greyhound, harrier, irish glen of imaal terrier, irish soft coated wheaten terrier, irländsk röd och vit setter, irländsk terrier, irländsk varghund, irländsk vattenspaniel, kerry blue terrier, king charles spaniel, korthårig collie, lakelandterrier, lancashire heeler, manchester terrier, mastiff, miniatyrbullterrier, norwichterrier, old english sheepdog, otterhound, sealyhamterrier, skotsk hjorthund, skyeterrier, slåthårig foxterrier, sussexspaniel, welsh corgi cardigan, welsh springer spaniel, welsh terrier.

Vill du se alla gruppfinaler inklusive Best in Show live på plats måste du köpa särskild biljett och billigast blir att köpa på nätet. Jag kan varmt rekommendera att följa alla finaler på engelsk tv som direktsänder allt.

Good Citizen Dog Scheme (GCDS)

GCDS är ett brittiskt tränings- och certifieringsprogram framtaget av The RKC. Syftet är att främja ansvarsfullt hundäggande och att hjälpa hundar och förare utveckla goda vardagsfärdigheter. Programmet är inte en tävlingsgren, utan en serie nivåer där hund och förare kan bli bedömda på grundläggande lydning och beteenden som behövs för att fungera bra i samhället. Good Citizen brukar ha fina uppvisningar i stora hallen på Crufts. Har du tid och möjlighet, stanna gärna till och titta.

Programmet går ut på att GCDS testar och tränar saker som: gå fint i koppel, komma på inkallning, sitta, ligga, stanna, hälsa artigt på människor och andra hundar, vänta lugnt vid dörrar och övergångsställen. Man tittar även på kunskapen hos föraren som skötsel, ansvar och lagar.

Programmet är uppdelat i tre nivåer:

Bronze – Grundläggande vardagslydning
Silver – Mer krav på kontroll och självständighet
Gold – Avancerad vardagslydning och hundägaransvar
Alla raser och blandraser är välkomna, och många klubbar erbjuder kurser som följer GCDS-upplägget.

Hundar som kvalificerat sig till någon av dessa nivåer har då möjlighet i att delta i klassen Good Citizen Dog Scheme (GCDS) inom sin rasbedömning.

Hur man tar sig till Crufts, med eller utan hund

Jag har oftast åkt till Crufts i sällskap med andra, men också helt själv ett par gånger. Vi har rest dit på lite olika sätt. Vid flera tillfällen har vi flugit dit från Arlanda via Bryssel, Amsterdam eller Frankfurt och sedan till Birmingham. Jag har även flugit från Arlanda till London och sedan fortsatt med tåget till Birmingham. Det är väldigt enkelt och smidigt att resa med tåg i England. Man kan köpa ett så kallat Railcard Senior om man är fyllda 60 år och får då ca 30% rabatt på tågresorna.

Som de flesta vet går det INTE att flyga med hund till England om man inte anlitar särskilt djurtransportföretag som flyger. När jag ställde ut så flög vi till Bryssel där vi hyrde bil och sedan körde till Birmingham.

Jag har tittat på alternativa resvägar med hund om man inte vill köra bil själv. Det verkar som den enda vägen med hund utan bil är via Dublin. Alla andra färjor, tågtunnlar tar endast hund i bil.

- Flyg till Dublin. Liten hund i kabinen, stor hund eller flera små som cargo. Flera bolag flyger från Sverige till Dublin. Flygtid Stockholm-Dublin ca 2 h 45 min
- Färjan från Dublin till Holyhead tar ca 3 h 25 min och kostar för en person med en hund från ca £ 45
- Tåget från Holyhead till Birmingham tar ca 4 h och kostar från ca £ 22. Hund reser gratis på de flesta bolagen.

Det finns även en kombibiljett som blir billigare som kallas "Rail and Sail" som säljs via vissa färjebolag och resebyråer.

Var bor man när man ska besöka Crufts

Crufts är inne i en gigantisk stor mässa bestående av flera sammanhängande hallar som heter NEC och ligger i anslutning till Birmingham International Airport. Från flygterminalen går små förarlösa skytteltåg direkt till NEC och tågstationen Birmingham International. Många föredrar att bo nära NEC eller i någon av de mindre byarna runt omkring. Kollektivtrafiken i England fungerar utmärkt, men kolla upp så du inte behöver gå två kilometer till närmaste tågstation eller busshållplats.

Vid nästan samtliga resor har jag bott inne i centrala Birmingham, i närheten av den stora stationen New Street Station. Det finns ett stort utbud av olika boenden både i Birmingham och utanför i olika prisklasser och standard. Att hyra en hel lägenhet har varit väldigt praktiskt när vi rest flera personer tillsammans.

Från New Street Station går det flera tåg, både snabbtåg och vanliga till NEC/Birmingham International, nästan

dygnet runt på vardagarna. Tänk bara på att kolla tågtiderna på söndagen, för tågen börjar inte gå så tidigt på morgonen. Vi fick ta taxi när vi skulle ställa ut för att hinna till bedömningen som började kl. 9:00, ungefär samtidigt som första tåget gick från Neew Street Station.

OBS! Nya införelregler till UK

Det är lite nya regler vad gäller rabiesvaccination av hund vid inresa till UK från och med 1 december 2025. Vissa märken av vaccinet måste ges minst 30 dagar före inresa, det som tidigare var 21 dagar.

Om du ska resa med hund till UK, kontrollera i god tid att du har giltigt rabiesvaccin och ta redan på vilka regler som gäller, även i de länder du passerar på vägen till England.

Här är länk till UKs officiella sida:

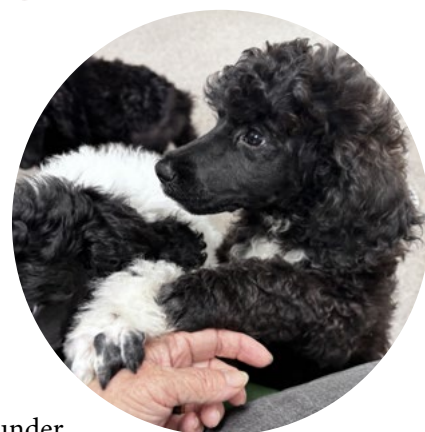
<https://www.gov.uk/bring-pet-to-great-britain>

Vi tar inget ansvar för eventuella felaktigheter i artikeln och det är upp till var och en att ta reda på vilka regler som gäller och artikelförfattaren ska inte lastas för eventuella felaktigheter.

Crufts 1938. Emma Cruft presenterar BIS-pokalen till Mr H S Lloyd och hans cocker spaniel Exquisit Model of Ware.

Uppfödare och hundallergiker – *går det ihop?*

Kan man ägna sig åt hunduppfödning om man är allergisk mot hundar? När Kristina Johansson, som sitter i styrelsen för Svenska Hunduppfödareföreningen, berättade om sin allergi blev vi i redaktionen nyfikna. Går det att leva med och föda upp hundar om man är allergisk?

Kristina växte upp med en mamma som tränade travhästar och som hade både hund och katt. När hon fick sin dotter gick det inte längre – Kristina hade astma, allergi och eksem. När hon blev äldre hälsade familjen på människor med olika hundraser och fastnade för pudel. Första hunden blev en dvärgpudel silver, följd av en svart storpudel som blev Kristinas stora kärlek och som hon hade mycket roligt ihop med.

Idag bor Kristina i ett litet hus på landet utanför Trollhättan. Hon är fortfarande allergisk och hon älskar fortfarande pudlar som hon föder upp under kennelnamnet Pawpalett sedan ett par år tillbaka. Som man kanske kan gissa sig till av kennelnamnet har hon fastnat för de flerfärgade.

Allergin ställer till det en del, svårast är det med hudavlagringar och blöta hundar. Hon tål inte att gå med handskar så hon håller sina hundar nedklippta. Hon får lätt astma när hundarna badas eller om de leker och stöjar inomhus.

Hur fungerar det att vara uppfödare och allergiker – gör du något särskilt som städning eller liknande som andra kanske inte gör, eller funkar det ändå?

Kristina berättar att förutom att hålla hundarna klippta så badar hon dem ofta i oparfymrat schampo. Saliv och andra vätskor är värst så hon lär hundarna att inte slicka på henne. När hon har en valpkull behöver hon ta astmamedicin och allergitabletter, tvätta händerna ofta och smörja in sig efteråt. Luftrenaren är också ett fantastiskt hjälpmedel.

Eftersom hundarna är nedklippta kan de inte ställas ut på vanliga utställningar där pudel behöver visas i någon av de godkända klippningarna. Kristina visar dem ibland för skojs skull på någon inofficiell utställning.

– Jag skulle ha oerhört svårt att bada, föna och borsta hundarna i den utsträckning som krävs för en schysst utställningsfrisyr för SKK.

Det kryllar av pudelkorsningar som ofta marknadsförs som ”allergivänliga” – hur ser du på det?

Vidrigt! De kan få helt olika päls i samma kull. Kan bli väldigt jobbigt för familjerna om de måste göra sig av med valpen. Jag tål dem inte alls. Har träffat de flesta korsningar och blir förtvivlad när man säger att de är allergifria.

Vad har du för råd till någon som är allergisk men som ändå vill skaffa hund?

Hälsa på hos flera! Kolla att de inte har katt eller annan ras hemma också. Jag har även tagit med mina hundar och åkt hem till några familjer. Noga är då att man umgås i bara ett rum så de kan sanera om det verkligen inte funkar.

Märker du skillnad på din reaktion på olika hundar?

Ja det gör jag. Kan inte förklara varför men vissa funkar inte alls. Oavsett färg eller kön.

Kristina påpekar att all allergi är individuell. Det som fungerar för en person kanske inte alls gör det för andra. I hennes fall är valpkullarna värst.

– Men, avslutar hon, för min del är klådan, andningen, nysningarna och rinnande ögon vid valpning värt det. Dock kommer jag aldrig att säga till någon annan att de ska skaffa hund om de har allergi i familjen.

(Vill du veta mer om hundallergi? Lyssna på SKK:s podd ”Hundliv” som sände ett intressant avsnitt i våras under rubriken ”Hund trots allergi?”)

Fästingsmitta från tik till foster

En forskningsrapport sammanfattad av Monika Wahlstedt

Personlig inledning

Vi som planerar en valpkull värnar tiken och kullen långt innan själva parningen. Vi vaccinerar, kanske upphör vi med utställning för kennelns övriga hundar för att inte få hem smitta, kanske låter vi bli att sätta använda fästingprofylax av rädsla för att gifter ska skada fostren. Vi agerar så som vi vet och upplever är bäst. Ibland kommer ny kunskap som gör att vi flyttar perspektiv. Här refererar jag en rapport som får mig att fundera och omvärdera användning av fästingmedel på dräktig tik.

Rapporten i korthet

I en rapport som publicerades nyligen vid universitetet i Helsingfors av en grupp svenska och finska forskare (Bodil Ström Holst, Anna Bonnevie, Jennifer Spens, Johanna F. Lindahl, Anna Huupponen, Pernilla Syrjä & Anne-Lie Blomström) rapporteras om det första fallet där TBE-smitta hos tik passerat genom placenta och smittat fostren med dödlig utgång. Prenatala och neonatala dödsfall hindrar lyckosam avel och utgör en risk för tikens välfärd. För att kunna göra bra förebyggande åtgärder är det därför viktigt för hunduppfödare och veterinärkåren att identifiera orsakerna.

Den dräktiga beaglen

Fallet man rapporterar om var en sexårig svensk beagletik som insjuknade med symptom som överdriven törst och kissande. Tiken behandlades på SLU, Uppsala på dag 49. Hon hade haft två tidigare kullar utan komplikation. Ultraljud visade att tiken hade ett levande

foster med normala hjärtljud, två med förhöjda hjärtljud, ett dött foster och fyra ofullständigt mineraliserade foster.

Man beslöt att avvakta och bokade återbesök till dag 56 i dräktigheten. Så dags var tiken i god form om än med lite lägre aptit. Inga andra av de tidigare symptomen fanns kvar. Vid kejsarsnittet fanns en levande och tre döda valpar i olika stadier av resorption. Även den valp som levde efter kejsarsnittet avled.

Alla döda valpar samt placenta undersöktes. Inga större missbildningar kunde hittas. Man odlade på blod, sekret från vagina och foster och fanns inga spår av brucella canis. Likaså saknades herpesvirus. Man fann fästingburen encefalivirus (TBEV) i placenta och tiken visade sig ha antikroppar mot TBEV. Tiken återhämtade sig och ett drygt år efter den tragiska förlusten av valparna hade tiken en normal dräktighet och valpning.

Fosterdöd hos hund

Fynden visar att vi vid fosterdöd hos hund inte bara ska beakta herpes, brucella utan också TBEV.

I rapporten beskrivs att fosterdöd är vanligt hos hund. Resorption av enstaka eller flera embryon sker i kanske så mycket som upp mot 48 % av dräktigheterna. I senare delen av dräktigheten kan fosterdöd också märkas som mumifiering av fostren eller avstötning. Omfattningen av fosterdöd varierar mellan raserna.

I rapporten redovisar man att upp mot 50 % av fosterdöd orsakas av bakterieinfektioner även om genetiska eller patologiska förändringar eller defekter också kan ligga bakom.

Brucella canis är en känd orsak till sen abort i dräktighet likväl som det orsakar infektionen i tikens och hanens könsorgan. *Brucella canis* har inte fått fäste i Sverige än men det finns anledning att ha koll på den då den är vanlig i Västeuropa och kan dyka upp tillsammans med importerade hundar eller vid parning utomlands. Andra infektioner som är kända för att leda till fosterdöd är bland annat salmonella, leptospiros, campylobakter och listeria.

Fosterdöd hos hund svår att diagnosticera

Tidigare har man trott att TBEV drabbat valpar genom smitta via livmoderkanalen. Men forskning på fosterdöd hos hund är inte helt enkelt då det inte är ovanligt att tiken resorberar döda foster eller så föds foster som delvis är nedbrutna. Därtill drar sig många uppfödare för att skicka döda och aborterade valpar till analys för kostnaderna är höga. Kunskapen om fosterdöd är därför i sin linda.

I rapporten beskrivs hur snubblande nära det varit att tikens tillstånd diagnosticerats som orsakad av *brucella canis*, även om det varit på något oklara grunder. Den fördjupade analysen som gjordes förhindrade att fel diagnos sattes. Att få den obotliga brucelladiagnosen på sin hund, i sin kennel är dramatiskt på fler än ett sätt och författarna visar på vikten av nogsam och inte slentrianmässig analys vid fosterdöd.

Andra djurslag och människa

Rapporten beskriver att det är första gången som en vertikal överföring av TBEV hos hund kunnat kopplas till fosterdöd sent i dräktigheten. TBEV är ett flavivirus. Andra flavivirus drabbar flera djurslag och också människa. Ett orsakar fosterdöd hos gris. Ett annat flavivirus, zikaviruset i Brasilien kan orsaka ofullständig tillväxt av fostrets hjärna eller fosterdöd hos människa. Att TBEV skall kunna passera från människa till foster har visats inte kunna ske.

TBEV kommer bli vanligare

Rapporten avslutas genom att konstatera att fästingar och därmed TBEV sprids över hela landet och blir allt vanligare hela året om. Foster och valpdöd på grund av TBEV kommer öka och beredskapen för det på laboratorier som utför provtagnings och obduktion behöver finnas.

Personlig avslutning – perspektivbyte

Studien handlar om en tik som drabbats av TBE-virus (TBEV) och där ägaren ett och ett halvt år efter händelsen drar sig till minnes att tiken hade fått fästingprofylax innan den olyckliga förlusten av kullen. När jag läser i andra källor om TBEV står att en hund kan få TBEV trots fästingprofylax men att det är mycket ovanligt. Ett fästingmedel minskar risken markant och de flesta medel är godkända att använda på dräktiga tikar.

Rapporten i sin helhet

<https://link.springer.com/article/10.1186/s12985-025-02965-7>

Strandkungens Candy

Min sociala tjänstehund

TEXT: ANNA ISAKSSON

Klart vi ska ha en hund, familjen var överens! Frågan var om det skulle vara "bara" en sällskapshund eller om vi hade någon plan för att aktivera hunden med något särskilt. Familjen kom fram till att vi ville ha en familjehund och en hund som jag kan använda i min yrkesroll som förskollärare och lärare eftersom jag hade en dröm om att göra skillnad för människor som behöver stöttning på olika sätt i vardagen.

Sökandet efter den rätta rasen och hunden började. Vi sökte en hund som skulle passa vår familjesituation och som skulle vara lämplig att utbilda till just social tjänstehund. Vi sökte brett och läste på om många olika raser. Efter ett år riktade vi sökandet specifikt mot vit herdehund som är en tillgiven, intelligent, social, lättlärd och livlig ras. Det visade sig också att den vita herdehunden används som tjänstehund av olika slag. För att lära oss mer om rasen och hitta uppfödare så besökte vi några hundutställningar.

Vi fastnade för en kennel som hade bred erfarenhet och kunskap om tjänstehundar. Det blev en bra matchning. Jag vill poängtera hur viktigt det är att hitta en engagerad uppfödare som tänker på hundens välfärd och öga för att hitta familjer som passar hundtypen.

Alla hundar passar inte som sociala tjänstehundar och man kan inte med säkerhet veta om ens hund blir en social tjänstehund när man tar hem en åtta veckor gammal valp. Som hundförare/ägare har man ett gediget arbete framför sig för att utbilda sig och sin framtida tjänstehund. Jag kände också ett ansvar gentemot uppfödaren, som har fått berättat för sig vad jag vill använda hunden till och jag måste ta ansvar för det.

Nu hade dagen kommit och det var dags för vår valp Candy att få flytta hem till oss, sin nya familj. Vi var förväntansfulla och lite nervösa i början, det var ändå familjens första hund.

Resan för Candy till blivande social tjänstehund började på en gång med träning. Jag insåg snabbt att jag hade mycket att lära mig och behövde vara ödmjuk inför det. Det är inte det lättaste uppdraget att utbilda en lycklig unghund till social tjänstehund. Det krävs hårt arbete. Vi gick valpkurs, unghundskurs och mycket hemmaträning. Vi hade med henne nästan överallt för att hon skulle vänja sig vid många olika miljöer och där tränade vi vardagslydnad och lite av det speciella som en social tjänstehund behöver kunna bättre än den vanliga familjehunden. De olika miljöer vi tränade i redan från valptiden var till exempel stadsmiljö där det är mycket folk, High Chaparall och campingplatser. Candy fick också vara med på föreläsningar, sitta uppbunden i skogen med andra hundar medan vi lade spår, delta i modevisning och på många utställningar med mera.

Candy och min dotter utvecklade ett speciellt band till varandra från dag ett. Vår dotter har autism och ADHD vilket gör att hon har svårt med skolan och andra sociala sammanhang. Candy blev dotterns trygghet, stöttning

och en länk till omvärlden. Redan då såg jag vilken nytta en social tjänstehund kan vara för att en person ska fungera i vardagen. Candy gjorde så att dottern gick upp ur sängen, följde med henne till skolan, läkaren, restauranger och andra ställen.

Men Candy var en ung hund med mycket energi och det är inte alltid lätt. Här lärde vi oss snabbt att vi behövde ha en balanserad aktiveringsnivå som gjorde att hon klarar av svåra miljöer där man kanske behöver vara lugn och stillsam. Det blev mycket passivitetsträning.

När Candy blev äldre krävde hon mer och mer aktivering både fysiskt och mentalt. Den vita herdehunden har en fantastisk nos och vi började med viltspår. Det visade sig att hon hade talang för spårarbete och det blev Candys stora fritidsintresse. I spåret fick hon utlopp för sin energi.

Vi har även testat på draghundssporten på barmark, samt deltagit i biathlon som är en hinderbana med olika utmaningar där lydnad, snabbhet och mod hos hunden är önskvärt. Alla dessa aktiviteter gör oss sammansvet-

sade som team och gör oss trygga i olika miljöer. Det har inte alltid varit lätt, ibland vill man ge upp träningen och inte utsätta sig och hunden för svåra utmaningar men man ska inte fly det jobbiga, man ska ta sig igenom det istället. Det har man igen senare när hunden har vuxit till sig och mognat.

När det är dags att börja utbildningen till social tjänstehund/ besökshund får man börja med att göra ett lämplighetstest som ger tillträde till utbildningen. Där ingår bland annat ett BPH – beteende- och personlighetsbeskrivning hund – där vi tar reda på vad hunden har för mentala styrkor och svagheter. Med det får man ett kvitto på vad som är bra och vad man behöver träna lite mer på eller om hunden ens är lämplig som social tjänstehund.

I samband med utbildningen gjorde vi en röntgen av höfter och armbågar och en veterinärbesiktning för att se att Candy var frisk och inte hade några smärtor. Därefter började utbildningen.

Alla hundar är inte lämpliga som sociala tjänstehund. De måste vara sociala, vänliga, tåliga och orädda.

Hundarna måste också kunna reglera sin impuls kontroll och det är sådana saker som vi tränar på hela tiden i olika situationer och miljöer. Här har jag lärt mig att vara konsekvent i min träning med just impuls kontroll och vara konsekvent redan i valpstadiet samt lägga träning på rätt nivå så att hunden klarar träningen.

Nu har vi kommit så långt i vår utbildning att vi får lov att påbörja praktik med vuxna personer, vilket vi ser fram mot. I praktiken kommer vi att träffa både grupper av personer och göra individuella besök. Vi kommer att göra vårt bästa för att förgylla deras tillvaro under de cirka 30-40 minuter vi är där.

Mitt ansvar som hundförare är brett. Jag har ett ansvar för att ta in en utbildad hund i en verksamhet och att hunden är frisk, avmaskad mot rävens dvärgbandmask och nyschamponerad. Klorna ska vara klippta och filade. Självt ska jag iaktta de basala hygienrutinerna och givetvis vara frisk. Jag måste tillvarata mina klienters och hundens säkerhet. Vi har före första besöket bland annat gjort en riskanalys. Jag följer alla riktlinjer för både människors och djurs välfärd och ser till att min hund trivs. Minsta tecken på stress eller obehag hos hunden gör att jag måste avbryta besöket. Vi arbetar aldrig mer än maximalt 45 minuter som följs av ett par timmars vila innan vi eventuellt kan göra en insats till. Allt för att hunden ska må bra och tycka att det här är det bästa jobbet i världen!

Candy och jag har mycket att lära tillsammans och jag ser ljust på framtiden med min blivande sociala tjänstehund.

Anna Isaksson

*Candys mormors mor Cinzia,
diplomerad terapihund,
arbetade på gymnasieskola och
på demensboende.*

Är du den vi söker?

Vi söker dig som, utöver att du brinner för hunduppfödning och avel, aktivt vill vara med och driva vår förening framåt.

Svenska Hunduppfödarföreningen startades i februari 2022 och har som syfte att tillvarata uppfödarnas intressen inom SKK-organisationen samt skapa nätverk och främja sammanhållning mellan uppfödare. Vi värnar om våra hundraser, strävar mot att bli bättre på att samverka och stärka vår roll i hela samhället.

Valberedningen söker dig som vill vara med i styrelsen eller valberedningen och jobba ideellt för Sveriges alla hunduppfödare samt sprida information om föreningen. Ett extra plus, men absolut inget krav, är om du har någon extra kompetens som till exempel juridisk eller ekonomisk kunskap, erfarenhet av marknadsföring och

sociala medier eller layout och webbsidor. Kanske har du kontakter med veterinär, Länsstyrelser, Skatteverket eller annan myndighet och organisation som kan främja vårt arbete. Alla behövs och du vet väl att ingen kan göra allt, men alla kan göra lite.

Vill du veta mer om styrelsearbetet eller valberedningens arbete? Vill du föreslå dig själv eller någon annan att vara med och arbeta?

Hör av dig till oss – vi behöver dig!

Kontakta valberedningen för SHF

Johan Holmqvist, Anne-Lie Andersson och Annette Andersson (sammankallande)

Mail: annette@fera-mitis.se

Tel: 070-776 93 09

VÅR SINANDE BILDBANK ...

Trots att vi bett om bilder i nästan varje nummer av vår tidning har det inte kommit in mer än enstaka foton. Det gör att vi nu har problem att illustrera många artiklar som skickas in utan bilder.

Vi har hyfsat många porträtt och uppställningsbilder av olika raser, men det vi verkligen saknar är bilder på hundar i olika situationer – hundar med andra djur, hundar i stan, hundar på resa, hundar i hundgård eller på kennel, hundar som tränar eller tävlar, hundar hos veterinären, hundar som borstas/klippas/trimmas, hundar som leker, sover eller äter, hundar som arbetar, hundar i grupp, valpar i olika åldrar ...

... och så vidare!

Bilderna behöver INTE vara högupplösta, men ha god skärpa och färg. Har du bilder? Hjälp oss att göra tidningen roligare att läsa. Skicka till: redaktor@svenskahunduppfodarforeningen.se

Ska fotografens namn stå med? Döp i så fall bilden med fotografens namn eller lägg in namnet i bilden!! Tusen tack på förhand!

Mentorer

Nedanstående medlemmar som anmält intresse för att bli mentorer har godkänt att vi lägger ut deras namn och mailadresser. Välkommen att ta kontakt med någon av dem:

Susanne Ekstedt, Uppsala, susanne@uniquedogs.eu
Uppfödare av labrador retriever sedan 1988, driver hunddagis sedan 2010. Diskuterar och delar gärna med mig av mina erfarenheter kring avelsfrågor och är gärna stöd i samband med förlossningar.

Eva Zittorin, Fjälkinge, rantafej@live.se
Slovenský kopov, nederlandse kooikerhondje, golden retriever

Ingrid Kruse, Bräkne-Hoby, inka@wiitch-hoos.se
Grosser schweizer sennenhund

Helene Björkman, Sandviken, helene@barecho.com,
springer spaniel

Christina Strandberg, Enköping, 0760-195798,
dobguns@hotmail.com. Kennel sedan 1989. Dobermann och dansk svensk gårdshund. Varit engagerad i SKK, SBK & rasklubbar. Utställningar, mentalsektorn, tjänstehund. Utb. testledare, utställningsansvarig.

Jenny Nilsson, Årsunda, jenny@barecho.se, springer spaniel

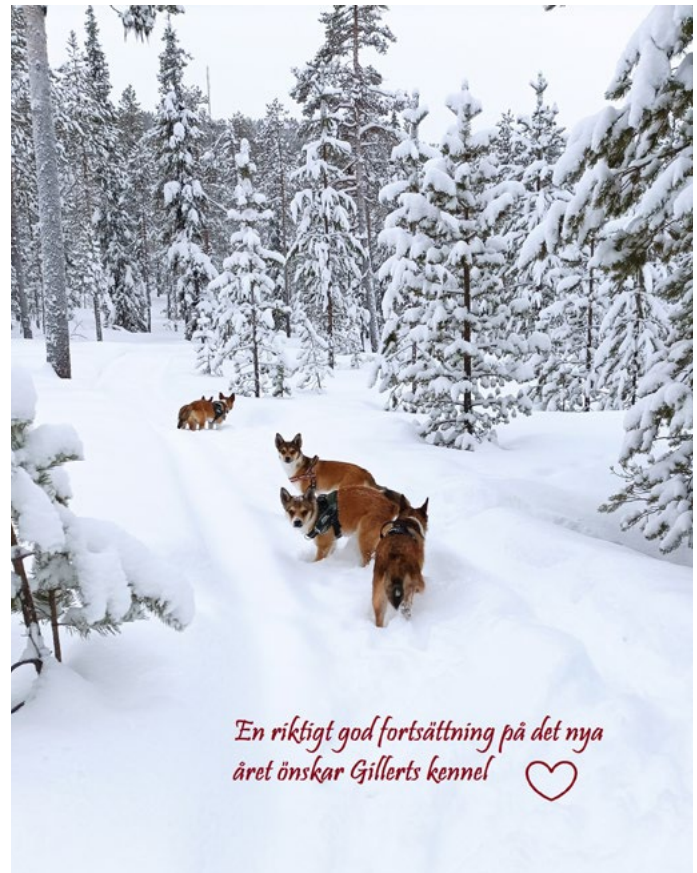
Lena Bertilsson, Mörrum, busalizas@yahoo.se, släthårig foxterrier

Pia Nilsson, Mörrum, zhinzimbas7@gmail.com

Vi, jag Pia och min man Nils-Åke, har sedan 2005, uppfödning av rasen shetland sheepdog. Vi föder upp 1-3 kullar/år i en liten familjekennel.

Anette Nielsen, Örbyhus, lomenos@hotmail.se, kennel Lomenos. Chihuahua. Född och uppväxt med hundar och uppfödning, olika raser stora som små. Under eget prefix har jag fött upp chihuahua sedan 1982 och dessförinnan varit "lärling" i kennel som jag ärvde. Jag har gått uopfödarutbildningen två gånger samt utbildning i fördjupad genetik. Jag agerar mentor i dag till några nya i rasen jag föder upp.

Ulrika Lundqvist, ulrika.norling@hotmail.com, kennel Lambington. Med 31 kullar i bagaget och flera raser har jag tills idag varit mentor till flera uppfödare. Jag har gått uppfödarutbildningen två gånger, senast förnyat 2020 och har utbildning i mentorskap sedan tidigare tjänst i Svenska Kyrkan.

40 år med wheaten terrier!

Allting började med Lakka (SE UCh, Int UCh, SLCh, Tjh Teinikedon Avustaja) 1985-1997 Alltid saknad

Och sedan blev det 50 valpkullar, med 80 utställningschampion, däribland 2-åriga Luca (CIB-J, DK JCh, SE UCh, DK UCh, LU Ch Lakkas York Imperial) med flera grupplaceringar här och utomlands, inkl två gruppvinster

Foto Ragna Hellberg

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Hilde Nybom och Linnea Luthman
www.lakkas.se

SVTeks uppfödarmedalj, SWTKs uppfödarpriis samt Hamiltonplaketten.

